

Mord paa det provisoriske System, at ville gaa ind paa en Lov som denne. At forlange 6 Mill. udaf Statskassen paa en Tid, da man har liggende for sig Forslag til Forøgelse i Statter paa 17 Millioner Kroner, det er ligefrem finantſielt ſet fra et Statshusholdnings Standpunkt, Banvid. Der er dem, som viſt nok ville ſige det uden juſt at turde beſtylde mig for fuldſtændig at mangle Begreb om diſſe Forhold. Men man ſkal ikke dømmen for raſt i den Henſeende, ikke udtale en for hurtig Dom fra Høire eller Venſtre. Jeg ønsker blot, at man ſkal overveie Spørgſmaalene. Jeg er nu af den Anſtueſe — det er den nuværende Finantſtyrelſe — at jo færre Penge en Regjering kan paa en værdig og ſmut Maade ſtyre Landet med og opretholde Landet efter de beſtaende Love med, deſto dygtigere — og det ikke mindſt i finantſiel Henſeende, er Regjeringen. Jo færre Statter den behøver at paalægge Statens Borgere, jo viſere fortaar den at føre Statshusholdningen, idet man maa gaa ud fra den Betragtning, at Borgerne ſelv bedre kunne bruge deres Kapitaler i de Foreninger, ſom nu kaldes Kommuner og borgerlig Virksomhed, end Centralregjeringen kan gjøre det. Denne Betragtning har ikke været gængs for vor nuværende Finantſtyrelſe. Man har ſamlet Statter ind i Sneſe Millioner og modſat ſig Reformer i Stattelove ſtadigvæk. Om man fra først af har haft det Maal for Øie, at naar man ſaaledes ſtadig modſatte ſig Reformer i Stattelove og ophobede Statter i Statskassen, kunde man naae til det Punkt, da man kunde lade Netten ligge og gribe Magten; om man fra først af har været ſig den Tanke bevidſt, ſkal jeg ikke kunne ſige. Men Faktum er, at det er gaaet ſaaledes. Jeg gav Dem forleden nogle Tal, ſom kunne læſes i Rigsdagstidenden. Jeg ſkal kun fremdrage af diſſe Tal, at i ſidſte lovlige konſtitutionelle Finantſperiode, vi levede under, havde vi, naar vi tage de ordinære Indtægter paa § 2—§ 10 ikke alene i Finantſloven, men i Tillægsbevillingsloven og alle lovlige Bevillinger efter det aflagte Statsregniſkab, og ſammenligner man den med de ordinære Udgifter og forøvrigt ogſaa med de overordentlige Udgifter, ſom de kaldes, forſaa vidt ſom de ere opregnede paa § 12—§ 26, ſaa have vi, naar vi ſubtrahere den ſamlede Udgift fra den ſamlede Indtægt for diſſe 5 Aar et ſamlet Overſtud af 55 Mill. Kr., det er notoriſt. Bevægellſerne paa § 10 og § 26 ere holdte udenfor Beregningen. Det er de ordinære Indtægter og de ordinære Udgifter, jeg her omtaler, alſaa Statens Behov efter

de beſtaende Love og det, ſom gives ſom Tilſtud og Bidrag til de beſtaende af Staten anerkjendte og underſtøttede Inſtitutioner og Perſoner, Videnskabsmænd, Kunſtnerne o.ſ.v., alt dette giver i Forbindelſe med ikke ubetydelige Udgifter til Nybygninger og deſlige paa § 26. — alt dette er afholdt i Kraft af lovlig Bevilling — endda efter de beſtaende Stattelove i 5 Aar et Overſtud af 55 Mill. Kr. Indtægterne vare dengang paa et enkelt Punkt ikke engang ſaa ſtore ſom nu; de ere højere nu, ſtigende efter Loven for den indirekte Befatning; men ſaa har man, ſom jeg nævnte, ſenere havt Medſlag paa Udbyttet af vore Aktiver paa forſkjellig Maade og da navnlig ved den Drift, man har lagt an paa vore Jernbaner. Gaar jeg nu fra diſſe 10½ Mill. og ſiger: Deraf levere vi efter mit Forslag 6 Mill. tilbage, om end ikke direkte til hver Mand, ſaa dog til de Rilder, hvorfra de ere tagne, til almindelige Stattelettelſer for Kommuner for en Del, og til Lettelſe for Smaaſolk gjennem de frie Fattiges Kaſer ſom Bidrag hertil, fordi de forholdsvis udrede mere til de indirekte Statter, ſaa have vi 4½ Mill. Kr. tilbage. Der vil alſaa paa de ordinære Udgiftsparagrafer i ikke ringe Grad kunne forøges mange Poſter og støttes mange Virksomheder, uden at vi behøve alfor ſtore Beløb af diſſe 4½ Mill. Kr. Men ſaa ſiger man: Ja, men ſaa er der § 27, Udviklingen af vore Samsærbedsmidler, Udviklingen af vort Jernbanevæſen efter § 27 II — Udbrug paa Gjæld er jo ikke en Medſættelſe af Formue, det ſkal jeg lade ſtaa — ſaa vil jeg dertil ſige, at det er rigtigt at ſætte Diet derpaa; det er ſaa meget mere rigtigt, ſom jeg mener, at vi maa ſtaa for i den allernærmſte Fremtid at faae fuldendt vort Jernbanenet i hele Landet, ſaaledes at de nu tilſidesatte Egne med 6—8 Mile til Jernbane komme ind under Netten paa en forholdsvis kort Afſtand, det er en Opgave, efterſom vi nu have over 200 Mile Jernbaner, der ingenlunde er vanſkelig, efterſom lette Jernbaner nu kunne anlægges — det er ikke vanſeligt, men det burde være en Opgave for Regjeringen og Rigsdagen at faae gennemført ſaaledes, at ikke diſſe Egne ſhulle vente paa diſſe Gøder nu atter i en uoverſtuelig Fremtid, efter at de første Jernbaner ere anlagte for en 30—40 Aar ſiden, og de ſaa lang Tid have maattet ſavne dette Gode; jeg ſiger, det er Altsammen rigtigt. Hvorvidt det er rigtigt at anlægge for Exempel en Bane lige løbende ved Siden af en anden og ved Siden af en Dampſtibslinie ſom f. Ex. Nyſtbanen i Nordſjælland, det ſkal jeg lade ligge. Derimod er jeg overbevist om Rig-